

[Krogh.]

sentantskab, i § 6 til midlertidigt at sammenlægge ledelsen af nogle af dets afdelinger, i § 7 til at fastsætte størrelsen af rådighedsbeløbet for instituttets direktør og i § 8 til at fastsætte nærmere regler for direktørens, det faglige råds og repræsentantskabets beføjelser.

Det må derfor forekomme os, at det ikke alene er på det videnskabelige, men også på det administrative og det økonomiske felt, at lovforslaget rummer muligheder med et videre sigte, muligheder, som vi stiller os meget forbeholdne overfor, og som vi tager forbehold overfor.

Lovforslaget er, som jeg udtalte i indledningen, ikke alene interessant ved sit indhold, men det er også interessant ved den sammenhæng, hvori det fremkommer, nemlig i sammenhæng med lovforslaget om læreruddannelsen. Jeg ved ikke, om denne sammenhæng muligvis er en tilfældighed, men i så tilfælde er det en tilfældighed, der besynderligt ligner en tanke.

Det afsnit om økonomiske konsekvenser, der afslutter udvalgets betænkning, sammenfatter tankegangen i nogle linier om nutidens voldsomme indsats af menneskelige og økonomiske kræfter i den materiel-tekniske forsknings tjeneste. Det omtaler herunder, at:

„kvaliteten af ... menneskematerialet økonomisk er lige så betydningsfuld for den materielle kultur som teknikens effektivitet, råmaterialets bonitet og udnyttelsen af handelens markeder.“

Dertil føjes en bemærkning om den ikke-materielle kultur, og man slutter med at udtale:

„Resultaterne af en pædagogisk forsken ... i det lange løb vil, hvis der bydes den gode kår, kunne betyde lige så meget som den teknisk-videnskabelige forsken — også økonomisk.“

Den højtærede minister har i sine bemærkninger forsigtigt indføjet et „formentlig“ i sammenhængen her, men har ellers i høj grad fastholdt tankegangen.

Heroverfor vil jeg gerne understrege, at dansk pædagogisk uddannelse og virke har historisk rod i det folkeligt-humanistiske. Det er for os i mit parti værdifuldt, ja, afgørende, at dette sigte ikke forflygtiges. Det er for os ikke tilstrækkeligt, at opdragelsen

tilsiger at gøre „menneskematerialet“ til funktionsdygtige maskindele i et stort samfundsmaskineri.

I min ungdom udgav nordmanden Ejnar Aas sin lille bog: „Undervisningslære og Opdragelseskunst“; der var klang af en fanfare i den bogtitel, i denne samstilling af „lære“ og „kunst“ på skolens virkefelt. Den samme samstilling siger i dag noget for os i vort parti om både mulighederne og begrænsningerne for et pædagogisk instituts virke. Her i Grundtvigs og Kolds fædreland må vi fastholde det syn, at liv er noget andet og mere end færdigheder og funktion.

Ud fra disse synspunkter vil vi fra vor side gå ind i en saglig drøftelse af de muligheder for fremskridt, som det fremsatte lovforslag måtte rumme, men også gå ind til drøftelserne med vagtsomhed både overfor de økonomiske følger, forslaget rummer, og overfor de muligheder, der kan bære frem mod en mekanisering af vor folkeopdragelse, og mod, at moderne psykologi breder sig kvælende over den folkeligt-humanistiske undergrund, som dansk pædagogisk uddannelse bygger på.

Hvidberg: Jeg skal forsøge på at fatte mig i korthed, så meget mere som jeg på mit partis vegne er i stand til at tilsige den højtærede undervisningsminister støtte til oprettelsen af et pædagogisk institut efter de retningslinier, der er angivet i det foreliggende lovforslag. Dette er som bekendt udarbejdet på grundlag af en betænkning afgivet af et udvalg, den højtærede minister i sin tid selv har nedsat.

Rent umiddelbart måtte man, stående overfor et lovforslag om et institut som dette, spørge, om et institut af denne art ikke burde høre ind under et af vore universiteter. Vi hørte da også den ærede foregående taler, venstres ordfører, spørge, om det ikke var et fakultet, der her var tale om. Jeg ser, at der f. eks. i dette semester på Københavns universitet på universitetsbasis holdes forelæsninger over pædagogisk psykologi, og der er to kursus i pædagogik, både for begyndere og for viderekomne. Imidlertid forstår jeg, at der fra de praktiske skolefolks side har været en ikke ringe uvilje mod at inkorporere instituttet under et universitet. Man har ment, at arbejdet skulle udfolde sig på en bredere basis og